

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2009. október

XVI. évf. 10. szám

Jézus a mi békességünk

“Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek, nem úgy adom néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen.” (Ján. 14:27)

A világtörténelem lapjai az Ábel vérétől kezdve vérral vannak teleírva. Alig van olyan időszak, amikor a világ valamely pontján ne támadna egymásra a teremtés koronája, az ember. De a háborúk megszűnése után sem teljes a nyugalom. A legyőzöttek továbbra is gyótródnak az igazságtalan, hazug békeidőkben, a győzők féltik jogtalanul megszerzett területeiket, és folytatódik az örült fegyverkezési verseny. Ezért a félelmetes világbéke csak szép vágyálom marad. Bűnei által a Sátán rablásában vergődő emberiség nem tud igazi békét teremteni, ezt az elvesztett nagy kincset képtelen visszaszerezni.

Ebben a kilátástalan helyzetben reménységért csak Istennek a próféták által hirdetett ígéretei jelentenek, hogy majd az eljövendő Messiás hoz békességet a szüntelenül háborgó világra. Ezt a nagy örömhírt a betlehemi éjszakában már mennyei seregek zengik: „...e földön békesség, és az emberekhez jóakarát...” mert megszületett az óhajtván várt Szabadító. De az ígélet ellenére a világtörténelem e nagy fordulópontja nem békével, hanem gyermekek legyilkolásával kezdődik. A háborúk sorozata tovább folytatódik, és egyre sötétebb kép tárul eléink. Most a tudomány és a technika elképesztő fejlődése közben az ember lényegében semmit sem változik, lelkében vak és gonosz maradt. Ezért döbbenetes felfedezni, hogy találmányai birtokában is -amelyek jobblétet hivatottak szolgálni - egyre szörnyűbb, tömegpusztító fegyverektől retteghet az emberiség. Mindezeknek a tudatában láttunk-e valamit is Isten ígéreteinek a megvalósulásából? Hozott-e hát Jézus békességet e földre?... Vagy talán a Sátánnak lenne igaza, aki az „ember tragédiájából” idézett szavaival

gőgtősen hirdeti: „amíg e föld embert hord a hátán, nem lehet az igaznak győzelme, csak én győzök, én, az ősi Sátán.”

Jézus, miután üdvösséget szerző küldetését e földön befejezte, menybenetele előtt ezzel a vigasztalással távozik: „Békességet hagyok néktek...” Ezt az ígéletét azonban nem a világnak, csak a tanítványainak mondta. De ismerve üldöztetésüket, és János kivételével mindnyájunk vértanúhalálát, Jézus későbbi követőinek is hasonló sorsát,

őket e gonosz világból. Olyan adományra van ezért szükségünk, amellyel el tudják hordozni életük minden megpróbáltatását, nyomorúságát és szenvedését. Ezért adja a saját maga békességét nekik, amely nem csupán lelki nyugalmat, hanem győzedelmes erőt is ad számunkra. Ezzel hordozta el Ő is alázatosan a szegénységet, megvettetését, a rája zúduló hamis vádakat, megcsúfoltatását, és ezzel a csodálatos békességgel tudott kínzóiert is imádkozva meghalni.

Festőművészek számára pályázatot hirdettek a békesség képi kiábrázolására. Az első díjat nyert alkotáson nem nyugalmas, szép táj, sem békés, örömtől sugárzó arcok voltak, hanem viharos esőtől paskolt, himbálódzó faágon madárfészek, benne az anyjuk szárnyával betakart, békésen nyugvó madárfiókák.

Ilyen az igazi békesség. Nem függ a külső körülményektől, mert a lélek legmélyén lakozik. Emberfeletti, amilyen senki sem rendelkezik, ilyen békességet csak Jézus tud ajándékozni. Ezzel ruházta fel tanítványait, az első keresztyéneket, és minden, későbbi követőit, az ellenreformáció, a faszizmus és kommunizmus korának hitvallóit. Volt tehát, van és lesz is ilyen, emberi értelmet felülhaladó békességük a Krisztusban élő hívőknek. A hitetleneknek ellenben nincs békességük. Csak külsőleg, törékeny, ál-békességük van, amely az élet viharaiiban, csapásaiban kártyavárként omlik össze. De már a jólétben, örömben, élvezetek habzsolásában is, a halál közeledtére rémületté válva roppan össze hamis békességük.

A lélek belső békességét az Istennel való kapcsolatunk megszakításával veszítettük el. Vele kell tehát először

Alsómihályi református temploma

felmerülhet bennünk a kérdés: Hát csak ilyen békességet hagyott Jézus?... Az ennyi sokat szenvedőket hogyan lehet békességet elnyert életűeknek nevezni?...

Jézus a követőinek sem ígért nyugalmas, megpróbáltatásoktól mentes életet. Sőt előre megmondta: „e világon nyomorúságtok lesz...” „és ha engemet üldöztek, titeket is üldözni fognak.” Szeretteinek az őket gyűlölő hitetlenekkel együtt kell élni, nem veszi ki

megbékélni. Mivel ez számunkra lehetetlen, Jézus elvégezte helyettünk, amikor „békességet szerzett az Ő keresztyének vére által.” (Kol.1:20) Keresztyénjénél a bűneit minden igazán megbánó, szívét, életét Krisztusnak átadó békességet nyer. De mivel oly kevesen hódolnak meg előtte, nem lehet békesség az emberi szívekben, sem ezen a szüntelenül háborgó világban.

Ugyanúgy viszonyulnak Jézushoz és tanítványaihoz a népek, nemzetek tömegei, nagyjai és vezetői is. A maguk gondolatai szerint, csak erőszakkal, fegyverrel tudnak külsőleges békességet teremteni, és fenntartani. Kevesen ismerik fel azt - amit a keresztyének nem nevezhetők Bernard Shaw - így fejezett ki : „Ha az emberiség ebből a pokolból, amit magának készített, ki akar szabadulni, nincs más út, mint amit az a Názáreti mutatott.” Még kevesebben hajlandók - a felismerésen túl - Jézus tanításait megvalósítani. Kiváltképpen a Hegyi Beszédet tartják ellentmondásosnak, túl magasnak, életidegennek, ezért meg sem próbálkoznak a szerint cselekedni.

Az első keresztyének példát mutatva, Jézus tanításának engedelmeskedve, nem álltak ellene a gonoszoknak. Üldözőikre nem támadtak erőszakkal, vállalták inkább a tömeges halált is, és mégis sokasodtak, önfeláldozásaikkal, szeretetükkel győzték le a Római Birodalmat, túlélve összeomlását. India nagylelkű fia és vezére, Ghandhi, az Új Testamentumot elragadtatással olvasva, Jézus tanácsára határozta el, hogy egész népét tisztán a lélek erőivel vezeti szabadságának a kivívására. És győzedelmeskedtek. Az Angol Birodalom meghajolt a tömegek ellenállhatatlan lelki fegyverei előtt. -A búrok Dél-Afrikában ellenben a fegyvert választották függetlenségük megvédésére, és így elvesztették azt, amint Jézus mondotta: „Aki fegyvert fog, fegyver által vesz el.”

Megmutatta Jézus a világ számára is a békességre vezető utat, de mivel tanácsát megvetik, nem valósulhat meg. De mindezek ellenére, Isten ígéretei mind beteljesednek, mert a világ pusztító harcai között is végzi csendes és csodálatos munkáját, formálja terveit, és azokat véghez is viszi. A próféták által hirdetett békesség is eljön az utolsó időben, Krisztus újraeljövételével. Először szelíden jött, csak kérő, hívogató szavaival szólt a emberiséghez, senkit sem kényszerített az előtte való meghó-

dolásra, másodsor nagy hatalommal és dicsőséggel jön. Megfeddi az erős nemzeteket, eltöröl minden birodalmat és erőt. Megköti a Sátánt, a gyűlöltre, erőszakra, háborúkra ingerlő és uszító ós gonoszt. „A háborút eltörli e földről.” (Hos.2:17) És megteremti a megígért és hön óhajtott, boldog békeidőszakot, amikor „nép népre fegyvert nem emel és hadakozást többé nem tanulnak.” (Ézs.2:4, Mik.4:3,4) Mert „teljes lesz a föld az Úr ismeretével, mint a vizek a tengert beborítják.” (Ézs.11:9)

Krisztus, a világ és az egyes ember egyedüli reménye, békességet megteremtője és adományozója. Nem a Sátáné, az Övé a végső győzelem. Boldogok hát mindazok, akik részesültek az Ő csodálatos békességének ajándékából.

Háborúban, véres ütközet után egy tiszt haldokló katonára talált, - kérde

mivel lehetne segítségére? Lehetne-e egy ital vízzel szolgálójára? Mire a tiszt úr ide érne - mondotta a katona - nekem már végem. Hát nem kíván-e akkor egyik másik rokonának valami tudósítást küldeni?..Nincsenek olyanok.- volt a válasz. Hanem van a katonatáskámban egy Újtestamentum, abból kérem a János evangéliumának 14:27-et felolvasni. A tiszt olvassa: „Békességet hagyok néktek, az én békességemet adom néktek. Nem úgy adom én néktek, amint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen.”- Itt a katona félbeszakítja: Köszönöm, Uram, nekem megvan ez a békességem. És ezzel meghal.

El tudod-e velem együtt hátalattal szívvel mondani? - Köszönöm, Uram, Jézus, hogy nekem is megvan ez a békességem.

Erdélyi Zoltán

BIBLIAOLVASÓ

u e z é r f a n a l

1.	V.	Jób 9, 1-24		Róma 1,18-24
2.	H.	Jób 9,25-35	N O V E M B E R	Róma 1,25-32
3.	K.	Jób 10		Róma 2, 1-4
4.	Sz.	Jób 11		Róma 2, 5-10
5.	Cs.	Jób 12		Róma 2,11-16
6.	P.	Jób 13		Róma 2,17-24
7.	Sz.	Jób 14		Róma 2,25-29
8.	V.	Jób 15, 1-16		Róma 3, 1-8
9.	H.	Jób 15,17-35		Róma 3, 9-20
10.	K.	Jób 16		Róma 3,21-26
11.	Sz.	Jób 17		Róma 3,27-31
12.	Cs.	Jób 18		Róma 4, 1-8
13.	P.	Jób 19, 1-20		Róma 4, 9-12
14.	Sz.	Jób 19,21-29		Róma 4,13-17
15.	V.	Jób 20		Róma 4,18-25
16.	H.	Jób 21, 1-15		Róma 5, 1-5
17.	K.	Jób 21,16-34	Róma 5, 6-11	
18.	Sz.	Jób 22, 1-20	Róma 5,12-16	
19.	Cs.	Jób 22,21-30	Róma 5,17-21	
20.	P.	Jób 23	Róma 6, 1-5	
21.	Sz.	Jób 24	Róma 6, 6-11	
22.	V.	Jób 25	Róma 6,12-17	
23.	H.	Jób 26	Róma 6,18-23	
24.	K.	Jób 27	Róma 7, 1-6	
25.	Sz.	Jób 28	Róma 7, 7-13	
26.	Cs.	Jób 29, 1-17	Róma 7,14-25	
27.	P.	Jób 29,18-25	Róma 8, 1-8	
28.	Sz.	Jób 30, 1-15	Róma 8, 9-17	
29.	V.	Jób 30,16-31	Róma 8,18-25	
30.	H.	Jób 31, 1-23	Róma 8,26-30	

Nemcsak kenyérrrel él az ember

Olvasandó: Jeremiás próféta könyve 36. része

E rész magyarázatát nem kezdetjük másként, mint annak a bevezetőnek az idézésével, amelyet a Jub. kommentárban így olvashatunk: „A 36. fejezettel új egység kezdődik Jeremiás könyvében, amely a 45. részig tart. Az ószövetségi bevezetés-tudomány, Báruk emlékiratai, néven tartja számon e szakaszt. Tartalmát tekintve azokat a szenvedéseket, megpróbáltatásokat beszéli el, amelyen Jeremiás próféta részint Jójákim király idejében (36. rész), részint Sedékiás uralkodása alatt főleg az 588-as ostrom során és azt követően keresztülment. Írója az előkelő, tekintélyes családból származó Báruk (akinek az 51:59 szerint a testvére magas rangú királyi tisztviselő), s aki a prófétának legalábbis élete utolsó két évtizedében legközelebbi munkatársa, hűséges segítője volt. Báruk a szemtanú hitelességével írja le a történeteket. Pontosan megadja az időt (36:1.9), a helyet (36:10. 12. 20. 22), ahol az események lejátszódnak és név szerint felsorolja még a mellékszereplőket is. Stílusa kissé terjedőségre hajlik. Az eseményeket nem önmagukért, pusztán történeti érdeklődésből beszéli el, hanem hogy megmutassa azokban Isten ítéletes és kegyelmes munkáját, amelynek értelme az emberi szem előtt sokszor rejtve marad. Feljegyzéseit azzal a próféciával zárja, amelyet a 36. részben leírt események kapcsán Jeremiás felőle mondott (45. rész)”.

A fentiek alapján tehát kiszámítható, hogy Jeremiás Kr. e. 605-ben kapja az ÚR parancsát, hogy összefoglalja és leírja azokat az üzeneteket, amelyek elmondásával addig megbízta prófétáját. Bár nem először kap arra parancsot, hogy a próféciák tartalmát lejegyezze (lásd 30.r. 2.v.), de ezúttal össze kell foglalnia a Jeruzsálemre és Júdára vonatkozó ítéletes üzeneteket. (Igaz ugyan, hogy nem olvashatjuk e részben pontosan a leírt szöveget, de a harmadik vers alapján nagy valószínűséggel erre gondolhatunk). A cél az, hogy az ott lakók minél világosabban lássák azt a veszedelmet, amelyet Isten hoz rájuk,

ha meg nem térnek Hozzá. Azt olvasuk: „Talán meghallja Júda háza, hogy mennyi veszedelmet készülök rájuk zúdítani, és ha megtérnek a rossz útról, én megbocsátom bűnüket és vétkeiket”. (Jer. 36:3) Itt még kész az ÚR megbocsátani. Mégsem azt olvassuk, hogy maga írja meg Jeremiás a tekercest, hanem, hogy Báruknak diktálja azt. Milyen okból? Hiszen nem volt írástudatlan! S mert engedetlen sem volt, és később újra le tudja diktálni ugyanazt a szöveget, bizonyos elkészítette a maga kezével írt szöveget is, vagy jegyzetei alapján emlékezetébe véste, megtanulta a lediktálandó szöveget. Azért diktálja Báruknak, mert akkor már tudja, hogy nem ő fogja azt felolvasni, hanem Báruk. S a saját írását jobban olvassa az ember, mint a másét. Hogy a több mint 20 év alatt elmondott próféciák leírása mennyi időt vett igénybe, nem tudjuk meg a szövegből. Azt azonban igen, hogy csak a következő év decemberében lettek csak felolvasva. Jeremiás ugyan ebben az időben szabadon mozoghatott, nem volt olyan értelemben „fogoly”, ahogyan azt a Károli-fordítás alapján gondolhatnánk, de mégsem mehetett a templom területére, mert onnan kitiltották. (Talán éppen a már 20. rész elején olvasott események miatt). De hogy „Júda háza” meghallhassa, a templom területén kellett azt elmondani, lehetőleg olyan alkalommal, amikor országos ünnepre gyűlnek oda az ország lakosai. Jeremiás pedig nem tudhatta, mikor léphet a templom területére, s ezért is készíti fel Bárukot, hogy az alkalmas időt el ne mulasszák. Nem magát félti attól, hogy megszegyeníthetik ismét, hanem bizonyára arra gondol, hogy nem tudná végig mondani a próféciákat, mert elfognák, elhallgattatnák a templomi őrség emberei, s így nem teljesíthetné maradéktalanul az ÚR parancsát. Ezért is bízta Bárukra a feladatot. De Jeremiás arra is gondol, hogy a bűnbánatra hívó próféta üzenetek böjt napján hangozzanak el, amikor lelkiileg is arra van hangolódva a templomba megjelenő gyülekezet tagjai, hogy Isten bo-

csánataért imádkozzanak. Bár előre nem tudhatta, mikor kerül sor egy ilyen országos böjt meghirdetésére, az ÚR gondoskodott arról, hogy Jeremiás szándéka valóra váljon. Most már csak az szorul magyarázatra, hogyan hallhatták sokan, ha Báruk azt Gemarjának, Sáfán kancellár fiának a kamrájában olvasta fel. Olyan szobára gondoljunk, amelynek ablaka (vagy ajtaja) a templomudvarra nézett, ahonnan sokan meghallgathatták a felolvasást.

A hatást nemcsak elképzeltük, hanem magunkon is lemérhetjük. Mert bár azt írtam fentebb, hogy a gyűjtemény szövegét itt nem olvashatjuk, az eddigi 35 részben megtalálhatjuk a Júdára és Jeruzsálemre vonatkozó próféciákat. Ha összeolvassuk őket, magunkon mérhetjük le, mit éreztek a hallgatók, amikor megértették, hogy életük forog kockán, ha továbbra sem ragaszkodnak Isten törvényeinek megtartásához.

Báruk csak azt írja le, amit Míkájéhú, Gemarjá fia, Sáfán unokája tett, amikor meghallgatta „ebből az iratból az ÚR minden igéjét”. Bizonyos nem árulkodni meg Jeremiásra a királyi palotába, a kancellár szobájába, hiszen apját is beárulná, bajba sodorná, hogy szobáját a próféciák felolvasására átengedte. Inkább azért megy, mert megérti azt, hogy itt az egész országot fenyegeti pusztulással addigi uralmazzójuk, a mindenható Isten. Siet hát, hogy erről értesítse a király „minisztereit”, első sorban azokat, akik már Jósias idejében is szolgáltak. Ők is meg akarják hallgatni Bárukot. Ő jön, és itt is felolvassa a tekercest. Magas beosztásuk ellenére emberi mivoltukat, az ÚR iránti tiszteletüket megőrizték királyuk Istentől való elfordulása ellenére is. Szépen és tömören így jellemzi őket Dr. Kürti László professzor: „Gondolkodásukat, magatartásukat e kegyes uralkodó (Jósias) udvarának nemes szelleme, istenfélelemtől áthatott légköre formálta és határozta meg. Ez magyarázza, hogy őszinte, mély tiszteletet tanúsítanak Jeremiás igéi iránt. Megrettennek az ítéletes üzenettől (16.

v.), mint Jósias a törvénykönyv hallatán (2Kir 22:11 kk.). Érzik, hogy az egész nép sorsát érintő, nagy fontosságú ügyről van szó, amiről jelentést kell tenniük a királynak is”. (Jub. k.). De a továbbiakból már kihagyják Bárukot. Magukra vállalják a tisztükkel járó felelősség terhét. A Báruk által Jeremiásnak küldött üzenet sejteti, hogy Jójákim királyt mennyire ismerik. Mégis eléje állnak, sőt kérik, hogy ne égesse el a tekercest. De a királyt a düh vezérli, s mert az ÚR ellen nem támadhat, Jeremiást és Bárukot „elrejtette az ÚR”, kijelentett szavain áll bosszút, darabonként égeti el a próféta üzenetét.

A király e cselekedetével kettős bűnt követ el. Semmibe veszi, meggyalázza az ÚR figyelmeztető Igéjét, és a pusztulás útjára kényszeríti népét. Magatartásának vétkes felelőtlenségét akkor mérhetjük fel igazán, ha hozzá tesszük e rész jobb megértésének céljából azt a történelmi tényt is, hogy éppen „Jójákim uralkodásának negyedik esztendejében Kr. e. 605-ben az ókori Kelet történetét mintegy fél évszázadra

meghatározó esemény zajlott le: Nebukadneccar mint trónörökös Karke-misznél döntő győzelmet aratott Neko fáraó és az asszír seregek maradványai fölött. Ezzel Szíria és Palesztina az újbabiloni birodalom befolyási körébe került. Jeremiás előtt egyszerre világgossá vált, ki az az északról jövő ellenség, akiről elhívásától kezdve jövendölt (1: 13–15)”. (Jub. k.). Amit meg tudhatott Jeremiás, azt tudnia kellett a királynak is. Ezért teljes mértékben megérdemelt az a büntetés, amelyet Isten számára most kijelentett. S hogy mennyire értelmetlen, céltalan a dühből fakadó ember cselekedete, megvilágítja az utolsó vers, amely szerint Isten parancsára: „Jeremiás tehát elővett egy másik tekercest, odaadta Báruk írónak, Nérijjá fiának, az pedig felírta rá Jeremiás diktálása után azokat a beszédeket, amelyek a Jójákim, Júda királya által elégetett iratban voltak. Sőt még sok más hasonló beszédet is csatoltak hozzájuk”. Így maradt ránk az ÚR akaratából Jeremiás könyve. Adjunk hálát érte!

Ima: Mindenható szent Isten, kegyelmes Atyánk a Jézus Krisztus által! Gondviselő szereteted megköszönve magasztallak, hogy ismét tanítottál, maradjak meg a Krisztus drága vérében szerzett szövetségben, mert ha elfordulok Tőled, kétségessé válhat a vissza találásom. Ne hagyj, hogy indulatból hiábavalóvá tegyem azt a kegyelmet, amelyben naponta hordozod életemet, szeretteim és hitben járó keresztyén testvéreim életével egyetemben. Erősíts a hitnek nemes és szép harcában áldott Igéddele, amelyből –szent Fiadtól tudjuk– jótányi sem veszhet el, míg be nem teljesedik szent akaratom. Áldásod legyen azokon, akik komolyan veszik szavad, követik azt, s tovább adva másokat is hívnak erre! Szentlelkednek erejével töltsd fel Krisztus megváltottait szerzte e világban, hogy dicsőségedet hirdesse életük, szeretettel szolgáljanak mindenütt, ahová vezetted, állítod őket. Jézusért kérlek hallgass meg, s tarts meg kegyelmedben szeretteimmel, közel és távolvalókkal egyetemben! Ámen.

- id. f.-

VILÁGOLDAL

Hitről hívőknek

Kivégzés vár két kereszténységre áttért asszonyra Iránban (2009-09-10)

(Teherán) - Kivégzés vár a 27 éves Maria Rostampour-ra és a 30 éves Marzieh Esmeilambani-ra – két iráni asszonyra, akik áttértek a kereszténységre. Az Agazilos.org weboldal híradása szerint a két asszonyt idén tavasszal lakásukon tartóztatták le, ahol a rendőrség Újszövetséget talált. Az asszonyokat egy teheráni börtönben tartják fogva, ahol megkínózták és megalázták őket, többek között napi ötszöri fizikai büntetést kell elszenvedniük. Kezdetben 25 másik fogollyal együtt voltak, később szemüket bekötve izolálták őket. Irán törvényei szerint az iszlámból kitérőkre börtönbüntetés vagy halálbüntetés vár. A napi ötszöri muzulmán ima idején a két asszonyt megkorbácsolják, a nekik adott étel és ital mennyiségét pedig fokozatosan csökkentik, egészen addig, amíg vissza nem térnek az iszlámba. (dr. békefy-röhrig klaudiva)

Az RVSZ ülése Dél-Afrikában a globális gazdasági válságról (2009-09-07)

(RVSZ/Genf) – A Református Világszövetség (RVSZ) találkozót tart a dél-afrikai Johannesburgban a héten és a jövő hét elején, szeptember 3-7. között. A konzultációt szeptember 3-án a johannesburgi Willow Park konferenciaközpontban nyitották meg. A viták központi témája az a szerepvállalás lesz, amit az egyházaknak azért kell megtenniük, hogy segítsenek a gazdasági igazságtalanság felszámolásában és a környezet védelmezésében. A tanácskozás mottója így hangzik: „Globális párbeszéd az accrai hitvallásról: szövetség a gazdasági és az ökológiai igazságosságért”. A hetet az RVSZ és az Egyházak Dél-Afrikai Tanácsa közösen szervezi. A szervezők mintegy 60 résztvevőt vártak 23 országból, akik a teológia, a jog, a gazdaság és az egyházi élet szakértői. Az RVSZ elnöke, Dr. Clifton Kirkpatrick amerikai lelkész az Accra-szöveg alapján kérte az egyházakat és a szakértőket, hogy a maguk környezetében keressék a szükséges és hiteles válaszokat a gazdasági válság kihívásaira. Ennek a tanácskozásnak a jelentését majd a Református Világszövetség és a Református Ökumenikus Tanács 2010-ben, az amerikai Grand Rapidsben tartandó nagygyűlése elé terjesztik. A konzultáció hangsúlyos részei: a plénum, ahol a dél-afrikai aktuális gazdasági és szociális helyzetről lesz szó, melynek levezetője Mohau Pheko, az afrikai

Nemek közötti Igazságos Bánásmód Hálózatának koordinátornője; aztán nyilvános fórumon vitatják meg az ellentétes teológiai távlatokat, illetve az igazságosság esélyeit a globális gazdasági világban, ennek levezető elnökei lesznek: Allan Boesak dél-afrikai református lelkész, az RVSZ korábbi elnöke. (warc.com – reformiert-info.de – 2009-09-05 – dr. békefy)

Tíz éve a manézs cirkuszi lelkésze (2009-09-10)

(Luzern) - Ernst Heller lelkész nevezi magát Isten bohócának, a cirkuszvilág lelkigondozójának, a cirkuszosok papjának. Mindenesre cirkuszi lelkigondozóként meglehetősen egyedülálló szolgálatot lát el. A luzerni születésű lelkész előbb városában végezte el a katechetikai intézetet, s előbb hitoktatóként dolgozott. 1977-1979 között szülővárosában és Churban végezte el a teológiai stúdiumokat, 1980-ban lelkésszé szentelték. 1999-ben elfogadta a meghívást cirkuszi és színész-lelkigondozásra. 2005 augusztusa óta hivatását főállású cirkuszi lelkigondozóként végzi. Ott van a manézs művészeinek, bűvészeinek, idomárainak egyéni, családi életében, ünnepeiben. A cirkusz porondján sok istentiszteletet végzett már. Gyászoló bohócokat ugyanúgy vigasztal, mint betegeket, támogatja a premier előtt állókat, vallásoktatást tart kis cirkuszi növendékeknek, a manézs-családok gyermekeinek. Utazó lelkész, sok társulatot kísér egy-egy turnére. Svájctól Hollywoodig terjed „gyülekezete”. (kath.ch – 2009-09-08 – dr. békefy)

Padova: hitviták és Kálvin (2009-09-11)

(Padova) - A keresztyén hit nem kerül ki a hitvitákat. Az evangélium üzenete ellenkezést, vitát kelt, az ellentétes világ-szemléleteket vitára ösztönzi. Nem is lehet másként. Jézus Krisztust nem valamiféle vallási pantheonba küldte az Atya,

hanem a való életbe, ahol valódi és valóságos kérdésekkel és gondokkal küszködő embereknek hirdette a szabadítás örömhírét. A Kálvin-émlékezők gyakran mennek el politikai vagy elvont elméleti irányba, ezen a két napon az szép itáliai városban a reformátusság és a keresztyénység feladhatatlan hitvédelmi sajátosságairól lesz szó „Calvino Controversista”, a vitatkozó Kálvin átfogó cím alatt. Az első napon, szeptember 11-én hangzik el Herman Selderhuis, az apeldoorni/Hollandia teológia tanárának előadása Kálvinnól, kiváltképpen a vitázó reformátor teológiai profiljáról. Délután a firenzei valdens lelkész, Pavel Gajevszki szól Kálvin és a katolicizmus viszonyáról. Ezután a protestantizmus nyitottságának a kockázatait vizsgálja referátumában Pietro Bolognesi. A keresztyén szabadság félreértését mutatja be a bolognai egyetem tanára, Davide Monda Kálvin és a libertínusok kapcsolatán. Következő nap, szeptember 12-én Kálvin és a

Szentháromság tagadói viszonyát elemzi Giampaolo Aranziulla. Az Írás központi jelentőségét mutatja be Leonardo de Chirico. A délelőtti pódiumbeszélgetés témája: kálvinistaként a mai Olaszországban. A délutáni előadás zárja a sorozatot, melyet ismét Herman Selderhuis tart, akinek ez lesz a témája: vita és protestáns identitás – protestáns hivatás a történelem során. (calvin09 – 2009-09-11- dr. békefy)

Aki sohasem járt Amerikában – Kálvin „Amerika atyja” (2009-09-14)

(Harvard) - „Ha világosan akarod megtudni, milyen kapcsolat is áll fenn Isten és Amerika között, tekintsd meg az idén 500. éve született reformátor, Kálvin János életét és a hitéről szóló anyagokat” – olvassuk a cbn honlapján. Jóllehet Kálvin soha nem járt Amerikában, de nehéz lenne tagadni hatalmas szellemi és mentális befolyását az országra. George Bancroft harvardi történész szerint az amerikai szabadság kezdetei Kálvinra nyúlnak vissza, akit nyugodtan lehet Amerika alapító atyjának nevezni. Fontos volt, hogy Genfben reformátorunk a népoktatást általánossá tette, nem csak az elitképzéssel foglalkozott. Az összes emberi hivatás méltóságát hirdette, nem csak a lelkési szolgálatét. Szabad piacot indított be Genfben, de szigorú gazdasági szabályozókkal (nincs uzsora!). A polgári és az egyházi kormányzatot szétválasztotta, s így mindkettő autonómiáját biztosította...Ezek és tanításának lelki, bibliai összefüggései már a puritán bevándorlókon keresztül hatottak az Újvilágra a 17. században. (ChristianWorldNews.usa, 2009-09-14 – dr. békefy)

GYÜLEKEZETEINK életéből

Isten tenyerében

Időről időre tapasztalhatja a kedves állandó olvasó, hogy hirt adunk a Zselízi Református Gyülekezetben végzett munkánkról, életünkről. Így, a nyár végétével egy új tanév kezdetén szeretném számba venni mindazt a jót, mellyel – olykor komoly és emberpróbáló gondok közt – megáldott bennünket az Úristen.

Elsőképpen kell írnom arról, hogy miután sikeresen felújítottuk Épületünket, egy új és nehéz gonddal találtuk szembe magunkat: bár mindig tudtuk, hogy Épületünk villany-rendszere elavult, gondol-

terhelnünk, hogy itt-ott bizony falbontásokkal és külső villanyvezetéssel új vezetékkel ruházzuk fel Templomunkat és Parókiánkat. A szép templom-külső tetszetős ugyan, de nem minden! Érdemes átgondolni, melyik munka a legfontosabb, még ha esetleg az sok pénzbe és ráfordításba is kerül...

Legyen hála Istennek, hogy mindezt engedte véghezvinni, s ezáltal is tanított bennünket. Áldja meg sokat adakozó és vállaló presbiterasszonyunkat, valamint a Deák Elektro vezetőjét és valamennyi mesterét, akik mindent meg-

kapcsolódott be gyülekezetünk is abba az imaláncba, melyet Kárpát-medence szerte tartottak meg hívő testvéreink a felvidéki magyarságért. Egy vasárnap esti istentiszteleten – bár gyermeki zajtól kísérve – imádkozhattunk együtt a Felvidékért, itt élő magyar népünkért és a többségi nemzetért is egyben. Az énekeken, verseken, igéken, imákon keresztül közelebb kerülhettünk minden probléma megoldójához, Istenünkhöz. S bár lehet, hogy ez a kis imaalkalom csupán csepp volt a tengerben, de hisszük, ezzel is hozzájárulhattunk a lelkek erősítéséhez ezekben a próbás időkben.

S közben megkezdődött az új tanév is! Szeptember 6-án délelőtt Évnyitó Istentiszteletet tartottunk Zselízen, melyen az általunk pástorolt Szódó és Sáró fiataljai is részt vettek. Az ifjak szolgálatával, gitárral, versekkel, vetítéssel, jó kedvvel hiszem, hogy példaadással indulhattunk el az új iskolaévbe. A hosszú

tuk, talán nem kell a közeljövőben radikális renoválást véghezvinni e téren, „megússzuk” kisebb-nagyobb cserékkel, villany-áthúzásokkal... Erre a kísérletre azonban pontot tett egy állapotfelmérés, mely Épületünket veszélyessé nyilvánította. Nem volt hát más lehetőségünk, mint a teljes villanyhálózat cseréje, melyet az Úr engedett véghezvinni a nyár folyamán.

Ez nagyon fontos lecke volt számunkra, s talán példánkon át segíthetünk más gyülekezeteknek is, akik hasonló cipőben járnak, vagy éppen felújítások előtt állnak. Bár a költségek kétségkívül megterhelők – a mi erőnket is jócskán meghaladják – de nem érdemes halasztgatni a villanyrenoválást... Nehogy úgy járjon más is, mint mi, akiknek egy szépen felújított Épületet kellett azzal meg-

tettek annak érdekében, hogy a legkevesebb „rombolással”, precíz munkát végezve újulhasson meg Épületünk villanyhálózata!

A nyár folyamán gyermekeink és fiataljaink több táborozáson is részt vettek. Ezek közül Nagysallót említeném meg, ahová a kisebbek rendszeresen visszajárnak. 17 fiatal pedig (nem csak zselíziei) a lelkészcsaláddal együtt a balatonfenyvesi Kárpát-medencei Református Ifjúsági Találkozón vett részt, mintegy 160 ifjúval együtt, szerte a magyarlakta területekről. Erről a hétről mindannyian csodálatos élményekkel térhettünk haza. Fényképeink megtalálhatóak gyülekezetünk alakuló honlapján, a www.reformatus.multiply.com-on.

Az év elején egy szomorú aktualitás, a nyelvtörvény hatályba lépése miatt

nyári szünet után nagyon jó volt látni a sok lelkes, ifjú arcot, s együtt örülni a találkozásnak. Ezen az istentiszteleten kértük a mi Urunkat arra is, hogy Ő tegye méltóvá gyülekezetünket arra, hogy valóban szerető példaadói lehessünk a népes gyermekseregnek, mellyel az Úr nehézségek között is megáld minket, emlékeztetve újra és újra arra: van református jövő Zselíz városában és a környező, kis falvakban is.

Révészné Bellai Csilla

Alsómihályi – Mikóháza – presbiteri találkozó

2009. szeptember 13-án az alsómihályi presbitérium tagjai eleget tettek annak a meghívásnak, amely ez éven a mikóházi (Magyarország) református gyülekezettől érkezett. Néhány évvel ezelőtt kezdődött ez a kapcsolat a határmenti református gyülekezeteink között, amikor is évről évre meglátogatjuk egymást. Ezeken a találkozókon nem csupán az ismerkedés, hanem az egymás sorsának megismerése, a határ két oldalán élők gondjainak hasonlósága is közelebb hozza egymáshoz az embereket. Jó ilyenkor üdvözölni, látni a már ismerőssé vált arcokat, és meghallgatni a beszámolókat a változásokról.

Ez alkalommal is ilyen áldottan találkozhattunk, délelőtt még az idő is kedvezett, ahogyan az istentiszteletre várva beszélgettünk a vendéglátó gyülekezet presbitereivel és gondnokával. Bár az anyagi gondok mindenütt megjelennek, mégis nagy öröm volt látni, hogy a néhány tucat lelket

számláló gyülekezet mennyire szívén viseli a templom és környéke gondozását, mindenütt észrevehetőek voltak a szerető kezek és jó ízlés nyomai.

Az istentiszteleti szolgálatot Györky Szilvia lelképásztor végezte, a Galatákhoz írt levél 3:23-27 versei alapján. Igé hirdetésében hangsúlyozta, hogy az élet törvényszerűségei és Isten törvényei ellen hadakozó ember végül önmagával

szemben veszt, ereje kimerül mindezekben a harcokban. Az ember ilyen önpusztító és Istent elutasító viselkedésének Krisztus megjelenése szab határt, a benne megjelenő tiszta szeretet élő felkiáltójelként emlékeztet: Isten jelen van mind-

örökké. Ő általa a törvény nem üres szó ezentúl, hanem meglevő hit, maga az élet, mely az üdvösségre vezet.

A helyi gyülekezet nevében Baksy Jánosné lelképásztor köszöntötte az egybegyűlteket, majd pedig a helyi gyülekezeti tagok rövid műsorát hallgathattuk meg. A köszöntő után következett Györky Szilvia előadása, melynek címe: az Apostoli Hitvallás magyarázata. Előadásában felvázolta a hitvallás történeti és történelmi hátterét, majd pontokba foglalva vette sorra a hitvallás egyes tételeit. A jelen levő presbitereket már korábban is érdekelte ez a téma, és most is élénk érdeklődéssel figyelték az előadást.

Az istentisztelet után a helyi gyülekezet vezetősége közös ebédre hívta meg az egybegyűlteket, ahol élénk beszélgetés vette kezdetét, a régi-új ismerősök tovább mélyíthették a lelki kapcsolatot. A szeretetvendégség végeztével már zuhogó esőben siettünk autóinkhoz, de előbb még köszönetet mondtunk a szép alkalomért, és megbeszéltük, hogy jövőre is ápoljuk testvér-gyülekezeti kapcsolatunkat.

-gysz-

Alsómihályi

– köszöntő

„Hálát adok a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, aki megerősített engem, mert megbízhatónak tartott, amikor szolgálatra rendelt.” (1Timótheus 1,12)

Megkésve bár, de annál nagyobb szeretettel köszöntötte a református gyülekezet képviselőiben a helyi lelkész özv. Zsiday József-nét, életének nyolcvanötödik születésnapja alkalmából 2009. szeptember 27-én. A fent idézett Igével kérte Isten áldását további életére, munkájára és helytállására a családja körében, hogy lelki erejét és hitét meg tudja őrizni a nehéz élethelyzetekben.

A gyülekezet nevében Szathmáry György gondnok virágcsokorral köszöntötte meglepett idős asszonytestvérünket, aki a könnyektől reszkető hangon köszöntötte meg a jelenlevőknek ezt a figyelmességét.

Minden idős testvérünkért hálásak vagyunk a mindenható Istennek, akik hajlott koruk és betegségeik ellenére eljönnek az istentiszteleteinkre, s így jó példával járnak elől a fiatalok számára.

-gysz-

TANÉVNYITÓ ÜNNEPSÉG VAJÁNBAN

Egy nagyon szép nyár végi napon jöttünk össze a Vajáni Református Egyházi Alapiskola iskolakertjében, hogy megkezdjük a 2009/2010-es tanévet. Reggel kezdtek gyülekezni a régi és új diákok, az érdeklődő szülők és a gyermekeket váró pedagógusok, hogy két hónapnyi szünet után ismét a tanulni vágyó gyerekeké, és a tanítani akaró tanároké legyen az iskola épülete. Jó volt látni azt, ahogyan az iskolakert lassan megtelik emberekkel, és az iskola épülete gyerekszivajjal.

Reggel nyolckor kezdődött az ünnepi megnyitó, melynek keretén belül Dr. Hudák Bálint ünnepi beszéddel és rövid beszámolóval köszöntötte a jelenlévőket. Megemlítette, hogy idén 127 diák kezdheti meg tanulmányait az iskolában. Közöttük 16 elsős teszi meg az első lépéseket a tudás felé.

A már jól összeszokott tanári kar két új tanárral gyarapodott. Tamás Zsuzsa angol nyelvet oktat majd, és Szatmári Andrea a napközi otthonban fogja a kicsik tudását fejleszteni.

A beszámoló után tanévnnyitó istentisztelettel folytatódott az ünnepség. Átvonultunk tehát a református templomba, ahol

már Nt. Mártha Géza esperes vette át a szót. Igehirdetésének alapigéje a Példabeszédek könyve 4. fejezete, annak is az 5. és 6. versei voltak. Az igehirdetésben kiemelte az iskola szerepének jelentőségét, hiszen az iskolában szerzik meg a gyermekek a tudást, az életben pedig a bölcsességet. A tudást tégláról téglára építkezve szerzik meg a gyermekek, és ez segít abban, hogy a bölcsességet is megtalálják. Sok nehézségen ment keresztül az egyházi iskola, de Isten védelmező kezének köszönhetően minden ilyen helyzetet megoldott, és évről évre fejlődik.

Az istentisztelet végeztével egy, az osztályfőnökkel való rövid megbeszélés után hazamehettek a gyermekek, és az utolsó szabad délutánon még teljes mértékben felkészülhettek a már megkezdett tanévre.

Ahogy minden évben, most is az Isten segítségét kérjük az új tanévre, és hisszük, hogy Ő velünk lesz most is. Hiszen igazából csak benne bízhatunk, és minden segítséget csak tőle várhatunk. Ő pedig nem tagad meg tőlünk semmilyen segítséget. Ebben bízva kezdtük meg az új tanévet. **-Kraus V.-**

Alsómihályi – ökumenikus istentisztelet

2009. szeptember 12-én, délután 14.30 órai kezdettel egy kivételes alkalomnak lehettünk résztvevői, hiszen évtizedek óta először hívta a református templom harangja három gyülekezet tagjait ökumenikus istentiszteletre. Eddig is találkoztunk ökumenikus alkalmakkor, azonban ez éven történt meg először, hogy a római-katolikus plébános kezdeményezésére, hozzáánk, a mi templomunkba hívhattuk meg a római- és görög-katolikus híveket. Az előkészületekben a helyi gyülekezet asszonyai tevékenyen vettek részt, és a presbitérium is szívéen viselte az ügyet, mindenki izgatottan várta az eseményt.

A már korábban is bevált, a három szolgatárs által megszervezve, közös liturgiai rend szerint folyt le az istentisztelet. Mgr. Obráz Pavol, görög-katolikus lelkész az imádság szolgálatát végezte, Senaj Albin, római-katolikus plébános vállalta magára az igehirdetés szolgálatát, majd Györky Szilvia igei köszöntővel üdvözölte az egybegyűlteket. Az ökumenikus istentisztelet végén a helyi lelkész köszönetet mondott mindenkinek, aki akár egy csokor virággal is hozzájárult az ünnepléshez. Ezután intette a jelenlévőket, hogy keresztyéni méltóságukról ne feledkezzenek el akkor sem, amikor az ünneplés folytatódik a falunap rendezvényein, amelynek megnyitójaként szolgált a fent említett istentisztelet.

Ez az ökumenikus alkalom fontos mérföldkő számunkra, hiszen azt hirdeti: a nagyvilágban olykor egymással szemben álló felek egy községen belül képesek és készek a békés együttélésre, közös szolgálatra. Mindezt Istené a dicsőség!

-gysz-

Ökumenikus gyermektábor Perbenyikben

Isten kegyelméből, 11 év után újra Ökumenikus gyermektábort szervezhettünk Perbenyikben. A napközi jellegű tábor 2009. augusztus 17.-21. között került megrendezésre, 6 és 14 év közötti gyermekek részvételével. A helyi önkormányzattól pályázat útján kapott összegből, gyülekezetünk lelkésznoje, Szabóné Kozár Éva szervezte meg a tábort a község gyermekei részére. A tábor programját: „Tanítványság egykor és ma”, valamint az énekes-kifestő füzetet is Szökéné Szabó Noémi lelkésznoje állította össze, és gitárkísérettel tanította a szebbnél-szebb énekeket a gyerekeknek.

A község valamennyi felekezetéből, tíz lelkes fiatal is kivette részét a csoportvezetői munkából és egyéb feladatokból. A finom ebédet és uzsonnát a helyi alapiskola konyháján a szakácsnők készítették el. A napi program minden délután 9:00 – órakor kezdődött a templomban áhítattal, majd énekeket tanultak a gyerekek. Az áhítat minden nap más témájú volt, más igével, történettel. Az igeszolgálatokat Szabóné Kozár Éva a perbenyiki ref. gyülekezet lelkésznoje, Szökéné Szabó Noémi a budapestzuglói ref. gyülekezet lelkésznoje, Szalai László királyhelmeci római katolikus plébános és Vaski Klára hitoktató végezték.

Ezután a csoportvezetők eljátszották a napi bibliai történetet, amit az aranymondás és ének követett. A csoport-beszélgetésen sor került a napi történetek, az ige feldolgozására, az aranymondás begyakorlására, valamint a gyerekek választ kaphattak kérdéseikre is. A délutáni programok is nagyon érdekesek voltak, lekötötték minden gyermek figyelmét: üvegfestés, rajz, rongybaba készítés fakanálból, papírhajtogatás, gyöngyfűzés, ragasztás termésköböl, arcfestés, stb. A sportról sem feledkeztünk meg, az ifjúság felügyelete mellett volt foci, kötélhúzás, futás, számháború...

A hét folyamán tanult bibliai történetekből, minden csapat kiválasztott egyet, amit a csütörtök esti táborúzz mellett adtak elő szüleiknek és a jelenlévő falubelieknek. A gyermekek munkáiból a tábor végén kiállítás készítettünk, amelyet vasárnap a falunapi Ökumenikus Istentisztelet után a hívek is megtekinthettek.

A hét során, reméljük valamennyi jelenlévő gyermeket megszólított az Úr Jézus „Kövess engem!” (Luk. 5:27) és „Ne félj, csak higgy!” (Luk. 8:50) igékkel, hiszen az Ő követésére hívott el bennünket a mindennapokban.

Vaski Klára hitoktató

Presbiteri útravaló

Az Úr kegyelméből a rozsnyói presbiterium tagjai, Molnár Árpád lelkipásztor vezetésével, 2009. szeptember 20-án, Szesztán megtartott egyházmegyei presbiteri konferencián vettek részt. Az ott hallott igehirdetés, valamint az előadások valóban lelkünk épülésére és hitünk megerősítésére szolgáltak. Drenkó Zoltán, a rozsnyói alapiskola vezető lelkésze az Apostolok Cselekedetei 4,23-24 alján hirdette az igét: „... egy szívvel-lélekkel imádták az Istent.” Mindnyájan egyet akartak, mindnyájuk szíve lelke Isten szívében, Jézus kebelén pihent. Mi is úgy jutunk el erre az egységre, ha az Úr Jézusba oltatunk, életünket átadjuk Neki. Megtanulunk egymásért harcolni, odafigyelünk egymás életére, érzéseire, nehézségeire, engedjük, hogy Isten Lelke vezessen, állandóan csiszolódjunk, mint a gyémánt. A gyülekezeti egységről, a presbiteriek feadatairól szólt Victor István, nyugalmazott hejcei lelkipásztor is, aki nyugalomba vonulása után presbiteri szolgálatot vállalt gyülekezetében. Elmondta, hogy szeretne jobb presbiter lenni, mindent

Megváltó Uráért tenni, nemcsak az embereknek tetszeni. Ez a vágy legyen minden presbiter szívében, legyen összekötő a lelkész és a gyülekezeti tagok között. Amint az Úr Jézus kiküldte tanítványait a szolgálatra, mi is kettesséval járunk családlátogatásokra, hívogassuk az embereket az istentiszteletre, gyülekezeti alkalmakra. Nagyon fontos, hogy jó döntéseket hozunk, elfogadva a lelkipásztor tanácsait, útmutatásait.

Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke is hangsúlyozta, hogy a presbiter az Úr Lelke vezérelje a szolgálatban. Sajnos a mi életünk is vétkekkel és mulasztásokkal terhes, s mint a mihaszna szolgák, csak a kötelességünket teljesítjük. Saját erőnkön nem tudunk szolgálni gyülekezetünknek, de ha tudatosan az Úrnak szolgálunk, Ő felemel magához. Ő ad erőt mindenhez. Nincs jobb vállalkozás, mint mint Isten szőlőjében munkálkodni, nincs jobb üzlet, mint Isten dolgát végezni. Az Úr mezőjén kell dolgoznunk, egyházunk legyen világító fátyla! Népünk szívét vissza kell fordí-

tanunk az Úrhoz! Visszatekintett a reformáció elvárásaira, mely szerint puritán lelkületű presbitereknek kell szolgálni az egyházban. Sajnos korunkban a világ más tájain sokkal több élő lelkű keresztyén gyülekezet van, mint Európában, ahol alvó, megalkuvó, elvilágiasodott gondolkodású és a más vallásokkal szemben túlzottan toleráns magatartásukká váltunk. A református presbiteriek legfontosabb küldetése a tiszta, élő hitet, Jézus Krisztushoz való hűséget hirdetni. Egy szívvel-lélekkel imádkozunk Istenünkhöz, otthonunk legértékesebb „bútorarabja” az imádkozó ember legyen. Szívemelengető érzés volt hallani Bokros Gyula, vígtelkei gondnok versben elmondott bizonyágtételét, mellyel a konferenciát köszöntötte, s példát mutatott, hogy felkészült lélekkel, Isten igéjére hangolódva jöjjön erre a különleges alkalomra, ahol olyanokkal találkozhatunk, akik testvéreink az Úr Jézus Krisztusban, akik az Ő szőlőjében munkálkodnak. Erre buzdítottak záróéneünk, a 396. dicséret sorai is: A munka sok, a munkás oly kevés!

Mixtaj Johanna

Partiumi-felvidéki találkozó Nagyváradon

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület (KREK) meghívására Fazekas László püspök és Fekete Vince főgondnok vezetésével a Szlovákai Református Keresztyén Egyház (SZRKE) delegációja érkezett Nagyváradra. Szombaton este hét órától a szlovákiai vendégek és a házigazdák részvételével a magyar nyelv oktatásáról és az anyanyelvhasználatról szerveztek fórumot a Lorántffy Központban. „A szabad anyanyelvhasználat a reformáció legnagyobb vívmánya volt, és ezt a jogot ma sem szabad elpazarolni, a szlovák nyelvtörvény ugyanakkor negatív precedens lehet a Kárpát-medencében” fogalmaztak a két egyházkerület vezetői.

Az estét Csúry István a KREK püspöke nyitotta meg, aki beszédében hangsúlyozta azt, hogy mivel sűrűsödnek a gondok, ezért a két régió egyházainak illetve magyar közösségeinek erősíteniük kell az összefogást.

Tőkés László EP-képviselő a felvidéki és partiumi református egyházak kapcsolatának kialakulásáról beszélt, majd többek közt a szlovák nyelvtörvény alkalmazásából

származó veszélyekre tért ki. Véleménye szerint a nyelvtörvény elleni magyar-magyar összefogás segített abban, hogy uniós szinten is fellépjenek a korlátozások ellen.

Fazekas László a SZRKE püspöke ismertette a szlovák nyelvtörvénynek a magyar kisebbségre és a református egyházra gyakorolt negatív hatásait. Még nem tisztázott, hogy Szlovákiában az egyházi emlékművek feliratait le kell-e cserélni kétnyelvűre - mondta a püspök. A nyelvtörvény módosításai a liturgia nyelvét nem korlátozzák. „Mindenképpen ott van az emberek feje fölött, mint Damoklész kardja, a büntetés, mert ez a büntetés benne van a törvényben, kiszabták, és kiróható” fogalmazott Fazekas László.

Végül Fekete Vince főgondnok beszélt a felvidéki magyar iskolák helyzetéről az új szlovák nyelvtörvény tükrében. A találkozó résztvevői úgy értékelték, fejlődés tapasztalható a kisebbségi oktatásban annak ellenére, hogy mindkét állam korlátozza az anyanyelven való tanulást.

(forrás: erdon.ro/Duna TV) (2009-09-21)

A Kárpát-medence Reformátussága

Mályiban ülésezett a Generális Konvent (2009-10-01)

Május 22-i Alkotmányozó Zsinat hatását és az azóta eltelt időszakot is értékelte a Generális Konvent elnöksége a borsod megyei Mályiban. A Kárpát-medencei Református Egyházak és Egyházkerületek elnökségeinek kétnapos tanácskozásán szóba került az is, hogy létrehoznának egy közös újságot, és felmerült egy közös honlap elkészítésének terve is – számolt be Csomós József. A házigazda Tiszáninenni Református Egyházkerület püspöke elmondta, hogy megvitatták a Kárpát-medencei lelkészképzés egységesítésének lehetőségét is. Szó volt egy közös közoktatási alap létrehozásáról, ahová minden diák bizonyos összeget fizetne be, amelyből rászoruló iskolákat segítenének a jövőben. A Generális Konvent elnöksége arról is döntött, hogy emléket állítanak Bethlen Gábornak. A márványtáblát november közepén helyezik el a gyulafehérvári templomban.

A Generális Konvent következő elnökségi ülést 2010. január 13-án tartják, ahol a házigazda szerepét a Dunamelléki Református Egyházkerület tölti be.

„Népek és nemzetek között eltűnik minden ellentét és különbség” - a szlovák és magyar reformátusok összetartanak (2009-09-29)

A szlovák anyanyelvű reformátusok közleményt fogalmaztak meg a magyar-szlovák viszonyról. Erről Fazekas László, felvidéki püspök beszélt a Generális Konvent előtt Mályiban.

„Az egyház semmiféle különbséget nem ismer az emberek között, sem határokat, sem nyelvet” olvasható állásfoglalásukban. „Már évszázadok óta szlovákok és magyarok egy református egyházban élünk együtt. A társadalmi és egyházi múlt megtanított minket arra, hogy mennyire igazságtalan tud lenni az, amikor nemzeti ügyeket viszünk be az egyházi együttélésbe. Ezért, mint a szlovák társadalom többségi nemzetének képviselői megértésünket fejezzük ki.” – olvasható a közleményben. A felvidéki szlovák reformátusok felhívják mindkét nemzethez tartozó híveik fegyelmét arra, hogy „ne hagyják magukat befolyásolni, a társadalmi hangulat és különféle érdekek által, hanem utasítsák el a nemzeti szélsőségeket és igyekezzenek arra, hogy példák lehessenek az egymás mellett élés keresztyén elvei, a megbékélés, a megbocsátás, a szeretet, egymás elhordozása, a békesség és a megértés által. Keresztyén hitünket egy új korszak reménységében éljük, amikor a népek és nemzetek között eltűnik minden ellentét és különbség..”

50 millió forintból megmenthető lenne – megvonta a támogatást Ukrajna a kárpátaljai református iskoláktól (2009-09-29)

Évi 50 millió forintból megmenthető lenne a kárpátaljai magyar nyelvű egyházi oktatás - hívta fel a figyelmet Bölcskei Gusztáv, az MRE Zsinatának lelkes elnöke. Az ukrán kormány államosítaná a magyar református iskolákat, de ezt határozottan elutasították az oktatási intézmények. Az ukrán hatóságok szeptember 1-jétől megszüntették a nagydobronyi gimnázium támogatását, és október 1-jével így járnak a nagyberegiek és a péterfalvaiak is. Mivel a técsői gimnáziumot az államtól vette át az egyház, ők egyelőre megkapják az ukrán állami apanázst. Héder János, a Kárpátaljai Református Egyház lelkesi főjegyzője azt mondta, hogy a színvonalas képzést és a kárpátaljai magyar oktatás gerincét adó négy református középiskola, több általános iskola és óvoda fenntartása szinte elviselhetetlen terhet ró a kárpátaljai református gyülekezetekre. Fenntartásukhoz az állam eddig sem közvetlenül járult hozzá, de a helyi hatóságoktól származó, a lehetőségeiktől és jóindulatuktól függő támogatás legalább a pedagógusok fizetését, a kiadások mintegy 10%-át fedezte. Sólyom László magyar köztársasági elnök tavaly év végén arra kérte a magyar családokat, hogy a nehézségekre ne iskolaváltással reagáljanak, jogaikhoz és identitásukhoz mindenáron ragaszkodjanak. Gémesi Ferenc, a Miniszterelnöki Hivatal kisebbség- és nemzetpolitikai ügyekért felelős államtitkára a múlt héten ígéretet tett a helyzet megoldására.

Királyhágómellék: megvannak a püspökjelöltek (2009-09-22)

Nagyvárad - Hétfő délben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület zárt körű választó közgyűlést tartott, melyben összesítették a novemberi püspökválasztásra jelöltek listáját. A listán 10 személy szerepel, közülük négyen, vagyis Csúry István megbízott püspök, Mikló Ferenc, a Bihari Egyházkerület esperese, Berke Sándor tenkei lelkész és Csernák Béla bihari lelkész, Bihar megyeiek. Mellettük jelölték még Higyed Istvánt, Józsa Ferencet, Gellért Gyulát, Vicsai Ferencet, Fazakas Csabát és Higyed János Mátyást is.

Szűcs András Ottó, a Választó Bizottság elnöke egy rögtönzött sajtótájékoztató keretében összegezte az egyházkerületi püspökjelölő közgyűlések eredményeit: 191 szavazatot kapott Csúry István megbízott püspök, 68 szavazatot kapott Mikló Ferenc nagyszalontai lelkész, bihari esperes, és négy szavazatot kapott Józsa Ferenc, arad-mosócitelepi lelképásztor. Gellért Gyula és Higyed János két, a többiek pedig 1-1 szavazatot kaptak. A következő lépés az lesz, hogy a bizottság hivatalosan is megkérdezi a listán szereplőktől, hogy vállalják-e a jelölést, illetve nyilatkozattételre is felkérjük őket, melyben saját felelősségre elismerik, hogy együttműködtek, vagy sem a Szekuritátéval. A szavazócédulákra a három legtöbbet kapott jelölt kerül fel. A szavazást a jelen információk szerint november 20-án Nagyváradon fogják tartani.

Kis Endre József

SIDERIUS JÁNOS,**a „NAGY HÍRŰ ÉS KEDVESSÉGŰ ÉS SZÉP TUDOMÁNYÚ, NEVEZETES EMBER”**

401 éve halt meg augusztus 31-én és temettetett el Szepsiben Siderius János református esperes-lelképásztor, egyházi író. „*Tanult a' Német országai Oskolákban 1583-dik esztendő tájban, volt Tarczali Prédikátor, Abaújvár és Torna Vármegyékbeli Ekklesiák Esperestjek, nagy hírű és kedvességű és szép tudományú, nevezetes ember. Köz akarathól írt egy Kátékismust és botsátott Világ eleibe 1597-dik esztendőben. Melyet az után is sokszor nyomtattak ki és közönségesen éltenek vele a' Reformáta Ekklesiákban.*” – foglalta össze a róla szóló tudnivalókat Bod Péter.

A születésének időpontját nem ismerjük; csupán becslésekbe bocsátkozunk, amikor feltételezzük, hogy 1550 előtt látta meg a napvilágot és talán 60-es éves kora körül ment el.

Szikszón született, hazai tanulmányai után külföldi egyetemjárásra indult. 1583-ban Wittenbergben seniora a magyar coetusnak. Itt valószínűleg nem egy, hanem több évet töltött tanulással. 1584-ben elveszítette 14 éves leányát. Vigasztaló verseket és sorokat írtak hozzá: Tolnai Fabricius Balázs sárospataki lelképásztor, Csánádi János, Czibradi Mihály, Szepsi W. Balázs, Debreceni Tankó Miklós, Miskolczi P. Boldizsár, Szamosvölgyi Sándor - diáktársai.

Hazatérve Kassán, majd Tarcalon református lelképásztor, 1598-tól 1604-ig az - korábban kassavölgyinek nevezett - abaúji egyházmegye espere, 1599-től szepsi lelképásztor. Szepsi korábban Báthori György birtoka, aki erdélyi tanácsúr, a tárnokmester testvére, Kassa környéki négy településen 163 porta tulajdonosa. A század utolsó negyedében – 1575-től - a református ruszakai Dobó Ferenc, az egri hős leszármazottja, alsó-magyarországi főkapitány, császári és királyi tanácsos, barsi és beregi főispán a vidék legbefolyásosabb közéleti személyisége, mint az ország leggazdagabb birtokosa. A káté és énekszerző szepsi esperesnek tekintélye van a kortársak között. Támogatja a lelképásztornak készülők külföldi egyetemjárását. Többek között kapcsolatban áll Dobó Ferencel,

Thököly Sebestyénnel, egyengeti Szenci Molnár Albert és a tarcali születésű, későbbi zempléni esperes Miskolczi Csulyak István előmenetelét.

Siderius 1604-ben lemond esperesi tisztéről, feltehetően betegsége – vagy betegségei - miatt és 1608-ban elmegy a minden élők útján.

A leánya halálára írt gyászverse, Tolnai Fabricius Tamáshoz írt üdvözlő verse, Gönczi István művéhez írt ajánlása és általa szerzett temetési ének mellett első sorban katekizmusával írta be nevét a kátéirodalom és egyházunk történetébe:

Kisded Gyermeknek való CATECHISMUS, Az az Rövid Kérdések és feleletek által való TANÍTÁS : A Keresztyéni Hitnec foe Agazatirol. Debreczen, 1597. Rheda Ny.

A káté a protestáns irodalomban az a műfaj, mely az evangéliumi tanítás lényegét összefoglalja, ezért a Biblia és az énekeskönyv után a leginkább forgatott könyv. A reformáció századának végére mind Európában, mind Magyarországon kialakultak a hitújítás ágazatai, megteremtették egyházszervezeteiket és intézményeiket. A katechetikai irodalomnak szolgálnia kellett a belső megerősödést a hitelvek rövid összegzésével és mind érettebb, kiforrottabb megfogalmazásával, ugyanakkor helyt kellett állnia a küldő támadásokkal szemben. Ebben a két-, - néha több - frontos küzdelemben, még az ellenreformáció korszaka előtt, született meg, - a református kátéirodalom első hazai korszakának lezárásaként - Siderius kátéja.

A nagy elődöket követve, Luther és Kálvin nyomdokain halad, a Heidelbergi Káté tanítása szerint, s a közvetlen elődei közül Félegyházi Tamás és Szikszai Hellopoeus Bálint kátéinak anyagait veszi át. Mivel a kátéirodalomban az anyag meghatározott, az átvétel kikerülhetetlen, ugyanakkor ez nem zárja ki az eredeti összeállítást. A kátéírónak széleskörű ismeret-anyagra, megfelelő érettségre, lényeglátásra, tömörítési képességre és mindenek előtt, nagy alázatra van szüksége ahhoz, hogy

időtálló művet alkosson. Sideriusnál ezek az adottságok nem hiányoznak. Az „*Elöljáró beszédében*” tarcali lelképásztorként, bibliai Igével köszönti az olvasót és minden jót kíván. Azután kifejti, hogy az igaz istenismeretre tanítást, mihelyt az értelem megnyílik, már gyermekkorban kell kezdeni, s azután gyakorolni. Hangsúlyozza, hogy jó volna – legalább az adott egyházzrész egyházmegyéin belül - egy ségesen, egyfajta katekizist elsajátítani, s az alapvető tanításokat egyformán magyarázni. Ennek eszköze lehet a rövid és egyszerű, könnyen érthető káté.

A tematikáját a „*Keresztyén vagy-e?*” – kérdéssel indítja és szól a Krisztus érdeméből való bűnbocsánatról, s a mindenben Isten dicsőségére, embertársa javára igyekvő keresztyénről, akinek hivatása Isten jobb megismerése és tisztelete. A Szentháromság, az Apostoli Hitvallás, a Szentírás, a Tízparancsolat, a törvény és a bűn, az evangélium, a megigazulás, a hit, valamint Krisztus hármassága után a szentségek és az imádság nagy témáit tekinti át, melyek harmonikusan illeszkednek egymáshoz. A kátéhoz egyszerű, mindennapos imádságokat csatol. Mindehhez elég a számára 34 tényszerű oldal.

A kátéját a népiskolai oktatás céljaira szánta. Az ő korában azonban még nem létezett a mai értelemben vett népoktatás, de már kialakult a sajátosan magyar partikuláris iskola-rendszer. Nem ismerték még a „*gyermekirodalmat*”, nem kísérleteztek a „*gyermeknyelven*” megírt kátéval. A felnőttek és a gyermekek kátéja között mindössze annyi a különbség, hogy a gyermekeknek szánt a végtelenségig leegyszerűsített. A mai olvasónak így is néha száraz, nehézkes, akadémikus, elvont, de tagadhatatlan az igyekezete arra, hogy szemléletes, befogadható legyen. A feleletei tömörek, kifejezőek, viszonylag színesek és szabatosak. A korabeli viszonyok között többet nyújtani nemigen lehetett volna.

Erosz biblicitásával nagyszerű segítő eszköze az evangéliumi hit öntudatos megélésének, s hatásával

nemzedékek kegyességét, jellemét nevelte századokon át az az egyszerűségében elemi kifejező erő, mely a ropant tartalma miatt csaknem szétfeszíti a szerény kereteket.

A 17. század elején tartott zsinati végzések a káté anyagát a nagyobb gyermekeknek ajánlják, majd a felavatandó lelkipásztorok tantételévé teszik. A végleges formája – kisebb módosítások után – a 18. század közepére alakul ki. Népszerűségét mutatja, hogy a nyomtatása jó üzlet, nemcsak, mert az egyházi határozatok a használatát köte-

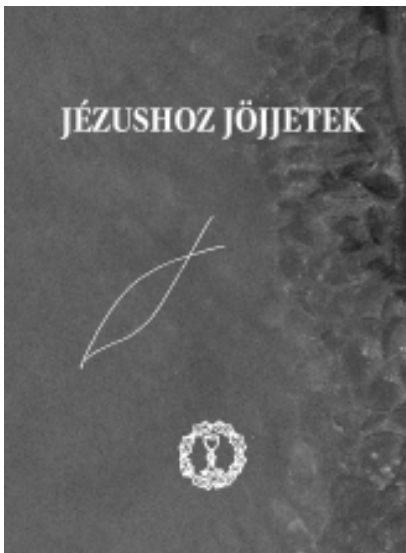
lezővé tették és emiatt mindig volt rá megrendelés, hanem, mert ettől függetlenül is nőtt a felhasználóinak közönsége. A debreceni nyomda sikeresnek számítót, pár száz példányban megjelenő kiadványai mellett Siderius kátéját 30.000 példányban nyomtathatják. 36 ismert kiadásához az 1970-es évek végén még kettőt fölfedeztek: jelenleg 38 kiadásáról tudunk. Tekintettel arra, hogy Siderius János életének és művének a teljesség igényével történő, monografikus feldolgozás még napjainkban is várat magára, nagy jelentősége

van a helyi kultusz és síremléke ápolásának, emlékezete őrzésének, öröksége megismertetésének, az évfordulós események publikálásának a sajtóban a szélesebb közvélemény számára. Ettől várhatjuk ui. azt, hogy egyéni, regionális, esetleg intézményi kezdeményezés nyomán megszülethet életművének a teljesebb feldolgozása.

Addig – adja Isten, hogy - a kátéjában foglalt üdvösséges tanítása, temetési énekeinek hitvallása neveljen bennünket, akik megismerkedünk vele, jobb reformátussá, teljesebb emberré!

KÉSZÜL A SZERETETNAPTÁR 2010

Szerkesztőségünk számára az ősz eleje azt jelenti, folyik a Szeretetnaptár szerkesztése.

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját. A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére vagy postai címére küldhetik. Előre is köszönjük segítségüket.

Előfizetés a Református Újságra és a Szeretetnaptár rendelése
A következő évben a Református Újság éves előfizetése 4,50 Euro.
A Szeretetnaptár 2010 ára 4,- Euro.
JÉZUSHOZ JÖJJETEK c. imakönyv gyerekeknek 3,50 Euro.

Lapunk a megrendelők adományából tartja fenn magát, s nem részesülünk sem közegyházi, sem egyéb támogatásban. Reméljük Olvasóink továbbra is megrendelik kiadványainkat.

Csoma László

Kiigazítás

A RÚ augusztusi száma közölte azt a téves hirt hogy újra van Kálvin-tér Kassán. Egyelőre nincs./de reméljük lesz/. Az eziránti kérelmet -a Kalvin-tér nevének visszaadását - közösen kérelmezte a két kassai ref. gyülekezet, és ezt még májusban beadta a óvárosi polgármesteri hivatalba. A kérelmezési ill. az engedélyezési folyamat rendkívül hosszadalmas, és sok utanjárást igényel. Főleg mert kétlépcsős ill. kétfázisú a folyamat. 1. először az Óváros - városrész képviselő-testülete adja beleegyezését, majd 2. a főpolgármester és Kassa-város képviselői hagyják jóvá. Az első lépés megtörtént, a májusban beadott kérvényt az Óváros megszavazta, és nem ellenzi a névváltoztatást! Valószínűleg ezt értette félre a hírközlő. A második

kérvényt júliusban adtuk be a főpolgármesteri hivatalba - de itt az engedélyezési folyamat már bonyolultabb: itt ugyanis először a hivatal mellett működő, névadó bizottság(nazvoslovná komisija) szakemberei -szakcsoportja - mérlegeli és vitatja meg, összevetve a város történelmi hagyományaival (és további szempontok alapján), és ajánlást tesz az elfogadásra vagy nem ajánlja. A bizottság (a szeptemberi ülését elnapolta, valószínűleg a jövőhéten ül össze....) ezután tárgyalja meg a kérelmet a város képviselői testülete, amely 50 tagot számlál. Az előterjesztés október végére várható, de mivel a problémákat és kérvényeket sürgősségi szempontból, és nem sorrendben terjesztik be a testület elé, meglehet, hogy a szavazásra csak novemberben kerül sor!

Gööz László

80 ÉVE SZÜLETETT „A PROTESTANTIZMUS POLITIKAI LELKIISMERETE”: DOROTHEE SÖLLE

Általa írt imával emlékezünk rá...

Ima

De még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk
Ó Isten, Aki által feltáruul és nyilvánvalóvá lesz minden
Vajon mikor érkezik el ennek az ideje?

Mikor leszünk láthatóvá?

Mikor lesz láthatóvá rajtunk az igazság?

És mikor látszódik majd városainkon, hogy

Itt Isten fiai és leányai laknak,

A feketéket nem különíti el a fehér apartheid,

A törököket nem szeparálják el a németektől,

És a nőket nem zárják ki az igazság kereséséből.

Mikor leszünk láthatóvá, Isten,

Mint a Te fiaid és leányaid?

De még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk
Ó Isten, hogyan hívsz életre és költesz mosolyt,

Vajon mikor érkezik el ennek az ideje?

Mikor leszünk nyilvánvalóvá,

Mikor lesz láthatóvá rajtunk az igazság?

És mikor ismerik majd fel tévéadásainkon, hogy

Itt Isten barátai laknak.

Nem ijesztenek el senkit, sőt meghívnak

És kézilabdáznak mindazokkal,

Akiket korábban ellenfélnek neveztek

És bíznak bennük, akik ugyanazon gyermekek, mint mi.

Mikor lesz láthatóvá, Isten,

Mint a Te fiaid és leányaid?

De még nem lett nyilvánvaló, hogy mivé leszünk
Ó Isten, Aki jobban ismer sz minket, mint mi önmagunkat.

Mikor jön el az idő, amikor nem kell már

Elrejtenuink arcunkat az éhezök elől?

Mikor leszünk végre láthatóvá?

Mikor árad keresztül rajtunk az igazság?

És mikor látszik majd kereskedelmi kapcsolatainkon, hogy

Itt új emberek laknak, testvérek.

Mikor kel fel országunkban az igazság napja

És hanyatlik le a kizsákmányolásé?

Mikor leszünk láthatóvá, Isten,

mint a Te fiaid és leányaid?

De még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk,

Ó Isten, Aki teremtője vagy mindeneknek.

Mikor jön el az idő,

Amikor a teremtést “nagyon jó”-nak tartjuk majd, ahogyan

Te is.

Mikor leszünk láthatóvá?

Mikor lesz láthatóvá az igazság?

Mikor látszik majd végre a kertjeinken és földjeinken, hogy

Itt a föld hűséges gyermekei laknak,

Akik mit sem tudnak az erőszakról

És elfelejtették, mit jelent a rablás.

Itt is emberek élnek,

Akik nem építenek égbenyúló tornyokat,

Az állatokat nem vizsgálják, szétkoncolva őket,

Isten, emberek barátja, a Föld barátja,

Jöjj hamar,

Maranatha, siess,

Tégy bennünket láthatóvá,

Fiakat és leányokat

A Te bizodalmadban.

Bolla Zsuzsa fordítása

EURÓPAI EGYHÁZAK ÉS BÖRTÖNLELKÉSZEK A FOGVATARTOTTAK EMBERI MÉLTÓSÁGÁÉRT

Jövőbemutató tervek a bécsi nemzetközi kongresszuson

A bécsi Protestáns Akadémia, továbbá az IPCA = a Börtönlelkészek Világtársulata és az Osztrák Igazságügyi Minisztérium közös szervezésében szeptember 21-25. között nemzetközi börtönlelkész kongresszust tartottak Bécsben, az Albert Schweitzer Hausban. A kongresszus fő témája: *Emberkép a büntetőjogban*. A hétfői ünnepélyes megnyitóra az 1710-1712 között a magyar császári-királyi gárdának épített palota magyar főnemesi családok egészalakos festményeivel „körülállt” dísztermében került sor. Az osztrák igazságügyi miniszter képviselőjében Dr. Franz Plöchl főügyész, az Osztrák Igazságügyi Minisztérium Büntető- és Kegyelmi Ügyek Osztályának vezetője köszöntötte a nemzetközi társaságot. A konferencia szervezője, Dr. Matthias Geist evangélikus börtönlelkész, a konferencia koordinátora üdvözlő beszédében örömeinek adott hangot amiatt, hogy a börtönlelkészi szolgálat 1961 óta jogszerűen is helyén van az osztrák büntetés-végrehajtásban, s minden felekezettel, valamint a zsidó és a muszlim közösséggel együtt végzi a fogvatartottak lelkigondozását a 28 osztrák büntetés-végrehajtási, „igazságügyi” intézetben.

A kongresszust köszöntötte Dr. Michael Bünker osztrák evangélikus, és Dr. Franz Scharl katolikus püspök is. A katolikus börtönlelkészek nemzetközi bizottságának, az ICCPPC-nek a köszöntését az elnök nevében M. Pieczkowski bécsi katolikus börtönlelkész adta át. Az IPCA európai ágának nevében a Folytatólagos Bizottság elnöke, Wim Timmer holland lelkész szólt. Az este során a bécsi Bach Zeneiskola növendékeinek fagott-együttese kötötte össze elragadó zenei játékkal az egyes megnyilatkozásokat. Még a megnyitó estéjén tartotta meg nagyszabású teológiai előadását Dr. Ulrich H.J. Körtner grazi protestáns rendszeres teológiai professzor „Sziktség van büntetésre? *Emberkép és büntetőjog teológiai szempontból*” címmel.

Az előadások témakörei ezek voltak: kockázatmenedzselés és keresztyén etika; szubkultúrák a börtönrendszerben; konfliktusok és igazságosság teológiai perspektívából; büntető társadalom – a társadalom büntetése; a társadalom és a

fogvatartottak, illetve hozzátartozóik jogai; emberkép és emberi jogok – a büntetés-végrehajtás ellenőrzése; a szabadság mint emberi jog – lehetséges-e börtön nélküli társadalom? Az előadók Németországból, Ausztriából, Belgiumból, Dániából, Angliából jöttek.

Néhány előadás fő gondolatát röviden tekintjük át.

Tobias Müller-Monning hesseni protestáns teológus és szociológus „Kockázatmenedzselés és keresztyén etika” című előadásában beszámolt a Németországban két éve működő együttműködési hálózatról, ami a rendőrséget, az ügyészséget és a büntetés-végrehajtást kapcsolja össze a bűnelkövetők szabadulás utáni visszaesési kockázatának csökkentése érdekében. A szabadrábra helyezés előtt már hat hónappal megkezdődnek a kockázat-elemzések, pszichológusok, nevelők, lelkészek bevonásával. Az ilyen megelőzési technika viszont magával hozza az emberi személyiség és élet „bio-politikai” szemléletét, aminek nagy veszélye az, hogy az embert pusztá testként, ellenőrizendő objektumként szemléli és „kezelet”. Ez az emberi testre összpontosító kontroll az ember elfogadhatatlan redukcióját jelenti. Ebben az emberek elveszítik értéküket, méltóságukat, és pusztá gazdasági kalkuláció tárgyává lesznek. Ez mind a keresztyén, mind a humanista emberkép szempontjából elfogadhatatlan.

A belga protestáns lelkész, Christian Bultinck a „Konfliktusok és igazságosság teológiai összefüggésben” témakörrel fejtette ki gondolatait. Az Ó-, és Újszövetség büntetési utalásait vizsgálta, s rámutatott, hogy a bűnelkövetők milyen sokszor váltak egy-egy bibliai igehely témájává. A jézusi példázatokban paráznák, gonosztevők, csalók, gyilkosok, korrupt bírák állnak előttünk, s végül maga Jézus is bűnelkövetőként fejezi be életét. A színt kiegészítik a korabeli bíróságok: a Szanhedrin, a római ítélőszék, a heródesi bíróság, a jeruzsálemi templomrendőrség. A páli levelekben tükröződő jogrendben a jogok és a köteleességek egyensúlya és harmonizálása áll előttünk. A bibliai cedaka, igazság-, illetve jogszolgáltatás magában foglalja a shalom-ot, a teljes

harmónia helyreállítását Isten-ember, ember-ember, önmagunk és a természet viszonylatában. Az előadó ismételtén visszatért ehhez a gondolathoz: a páli, újszövetségi igazságszolgáltatás nem büntető-retributív, hanem helyreállító, gyógyító jellegű. Ez ma is figyelmezteti a keresztyéneket és az egyházakat: tiltakozzanak minden olyan büntetőjogi gyakorlat ellen, ami csak a megtorlásra, a büntetésre, az egyéni megalázásra koncentrálnak. A restauratív igazságosság és igazságszolgáltatás nem csak az elkövetőt, hanem az áldozatot és magát a társadalmat is a helyreállítás, a változás és megbékélés irányába segíti.

Jörgen Rasmussen dán teológus, a „Megalázások Megelőzését Szolgáló Bizottság”, a CPT tagja, s maga is börtönlelkész „Emberképek és emberi jog – a büntetés-végrehajtás ellenőrzése” gondolatkörben fejtette ki tapasztalatait. Véleménye szerint a modern demokráciák alkotmányosaiban mindhiába keresünk emberképet. A modern jogállam ugyanis különböző emberképekkel élő polgárok nagy konglomerátuma. A keresztyénségnek viszont volt és van emberképe, ennek minden vonása leolvasható a testet öltött Isten, Jézus Krisztus személyiségéről. A keresztyén emberkép elemei: Isten-, és emberszeretet, az együttérzés és a segítségnyújtás emberképe, valamint az áldozathozatal emberképe. A büntetőjog Rasmussen véleménye szerint nem veszi tekintetbe az embert, hanem tárgya csak a bűnelkövető. Már ez a szemlélet, a vádlott pozíciójába szorítás az emberi méltóság elvesztésével jár. Ezt csak fokozzák a médiák, melyek igen sokszor és durván még az utolsó emberi vonástól is megfosztják a vádlottat. És az emberi méltóságtól történő megfosztás gyakran folytatódik a zárkában, a börtönben is. Sok európai börtöntapasztalat nyomán így fogalmazott az előadó: „Igazából a felebaráti szeretet és az emberi jogok testvérei egymásnak! És ennek ma tudatosulnia kellene mindenkiben!”. A CPT feladata a keresztyén és a humanista emberkép alapján, hogy felmutassa és szorgalmazza: a fogvatartottak sem emberi méltóságukat, sem emberségüket nem veszítették el, ezt minden eszközzel övni és

ápolni kell, éppen a társadalom jól felfogott érdekében! Ehhez a börtönökben meglévő személyzetet, struktúrákat magas szinten szükséges működtetni.

Dr. Matthias Geist protestáns börtönlelkész, a konferencia szervezője a zárónapon hétpontos javaslatcsomagot terjesztett elő. Ebben rámutatott: az osztrák büntetőjogból hiányoznak a jövőbe mutató víziók, de *a civil társadalomban és az egyházakban van annyi bátorság, kezdeményezés és felelősség, hogy a túlságosan egyoldalú, megtorló, büntető, restriktív büntetőjoggal szemben követeljék a helyreállító igazságosság gyakorlatát mind az ítélkezésben, mind a büntetés-végrehajtásban.* A már idejétmúlt, a tegnapi, sőt a történelmi tegnapelőtött konzerváló bosszúgondolattól is motivált gondolkodásnak lejárt az ideje – hangsúlyozta. A keresztyén emberkép az embert nem áruként, nem eszközként, tárgyként szemléli, hanem szabad személyiségként, aki felelős, képes az önálló életvezetésre és van jövőképe. A büntetés-végrehajtás totális rendszere és intézménye (még) nem egyeztethető össze sem a keresztyén ember-, és világképpel, de a korszerű, gazdaságos és humánus büntetés-végrehajtási koncepcióval sem. Sokkal nagyobb hangsúlyt kell helyezni a gondozásra, a neve-

lésre, a látogatási rendszer kibővítésére, az értelmes foglalkoztatásra és képzésre, ami minden fogvatartottnak alapjoga. Ehhez szükséges a korszerű börtönök kialakítása, ahol működik például az elektromos lábbilincs is. Fontos javaslat volt, s ezzel valamennyi résztvevő a maga hazája tekintetében is teljes egyetértését fejezte ki, hogy *szükséges olyan intézet létrehozása, ami a büntetőjoggal összefüggő etikai kérdésekkel és gyakorlattal behatóan foglalkozik, s a börtönrendszerrel összefüggő etikai problémák állandó vitafórumát képezné. Ez az intézet lehetne közös egyházi és büntetés-végrehajtási együttműködéssel fenntartott szerveződés.*

Az osztrák és a nemzetközi sajtó figyelmét is felkeltő kongresszus több előadása és felszólalása kiemelte a megbékélés és a gyógyulás, az egyéni és társadalmi helyreállítás fontosságát. Ezért a restauratív, helyreállító igazságosságért dolgozik jó ideje az IPCA, s mint ökumenikus világszervezet elkötelezetten emeli fel szavát a minden embert megillető emberi méltóságért és igazságosságért nem csak Európában, hanem minden kontinensen, és kapcsolatai révén a legkülönbözőbb nemzetközi, illetve világszervezeteknél.

Ez a nemzetközi konferencia emlé-

keztet arra is, hogy milyen szükséges és fontos, s minden bizonnyal hasznos is az Európai Unió belül a földrajzilag egymáshoz közeli, s így a rájuk bízottak problémavilágát illetően hasonló helyzetben lévő börtönlelkészeti szolgálatok és természetesen az őket alkalmazó büntetés-végrehajtási intézményrendszerek közötti információcsere, együttműködés, rendszeres szakmai konzultáció. *Mind az osztrák fél, mind a magyar résztvevő kifejezte elkötelezettségét – az illetékes hazai állami és egyházi szintek kollegiális közreműködésével – a két éve megkezdett osztrák-magyar kétoldalú börtönlelkészeti együttműködés további ápolására és elmélyítésére. Ennek sajtós szintje lehet abban az intézetben vállalt magyar részvétel, ami a büntetőjoggal és büntetés-végrehajtással kapcsolatos etikai kérdéseket kívánja majd feldolgozni.*

A Folytatólagos Bizottság megtárgyalta annak lehetőségét, hogy a következő európai IPCA találkozóra 2012-ben Romániában, a román ortodox egyház szervezésében kerül sor. Az ülésen a magyar protestáns börtönlelkészeti szolgálatokat e sorok írója, dunaujváros-pálhalmi református börtönlelkész, az IPCA és az Osztrák Igazságügyi Minisztérium meghívottjaként képviselte.

Dr. Békefy Lajos

A Református Tanulmányi Központban kapható kiadványok

Gyerekeknek:

Bibliai történetek gyerekeknek	3,32 euro
Te taníts engem (hittankönyv 12 éven felülieknek)	1,66
Az első képes Bibliám (8 éves korig)	5,-
Képes Biblia gyerekeknek	9,95
Szencei L. A koldusdiák	1,-

Teológiai irodalom:

Dr. Boross G.: Katechetika	1,66
- „ - : Bevezetés a missziológiába	1,-
Dr. Karasszon I.: Izrael története	1,66
O. Cullmann : Az Újszövetség krisztológiája	1,66
Fekete Károly : Példázatos szavak – életes példák	4,-
U. Gäber: H. Zwingli - Bevezetés életébe és munkásságába	7,-
Dr. Gyökössi E.: Hogyan tartunk gyermek bibliaórárt	1,-
Varga Zs.: Újszövetségi görög-magyar szótár	10,-
Sogin: Bevezetés az Ószövetségbe	5,-
Kiss Sándor: Újszövetségi görög-magyar szómagyarzat	1,66
Bolyki J.: Újszövetségi bevezetéstán	1,-
Niesel: Kálvin teológiája	3,-
Baldermann: A Biblia a tanulás könyve	3,-
Makkai S.: Szolgálatom	2,-
Moltmann: A reménység fénye	3,-
Karácsony S. A hegyi beszéd	1,-
Török I.: Határkérdések szolgálatunkban 1972-1989	1,-
Keresztyén Bibliai Lexikon I. – II. kötet	10,-
Presbiteri füzetek	1,50
Pecsuk Ottó: Pál és a rómaiak – a Római levél kortörténeti olvasata	12,56
Timm H. Lohse: Villámbeszélgetések a lelkigondozásban	6,90
Gerzsenyi S.: Bibliai fejtörő	5,20

Kálvin Jánosról szóló irodalom

Dr. Huszár Pál: Kálvin János élete	7,-
Evangeliumi Kálvinizmus	12,50
Kálvin János: Kik a boldogok (igehirdetések)	2,15
E. Busch: Istenismeret és emberség-betekintés Kálvin	

teológiájában 8,20

Kálvin időszerűsége – tanulmányok 16,50

Konfirmándusoknak

KIS KÁTÉ 1,-

Énekeskönyvek:

- Nagybetűs énekeskönyv	6,31
- Középméretű énekeskönyv	5,48
- Kisméretű énekeskönyv	5,81
- Halleluja énekeskönyv	3,32

BIBLIÁK

Károlyi fordítású standart méret	11,88
Károlyi fordítású családi Biblia	18,19
Újfordítású standart méret	15,20
Újfordítású családi Biblia	15,57

IMAKÖNYVEK

Szikszaí imakönyv	9,19
A Sionnak hegyén	2,10
Örömben és bánatban	5,88

Emléklapok

Konfirmációi és házasságkötési emléklap 0,50

Cseh nyelvű:

Rican-Molnár: 12 století církevných dejín	3,-
M. Bič: Ze sveta Starého Zákona	3,32
Radostná zvest Starého Zákona	1,66
Št. Šoltész: Dejiny krest. církve	1,66
Cesta Božího lidu	3,32

Lelkipásztorok figyelmébe

IGEHIRDETŐ 2008-as év teljes sorozata ára	18,25
IGEHIRDETŐ 2007 - 2,3,4,5,10,11,12 szám	1,27/ szám
IGEHIRDETŐ 2006 - 3,5,6	
IGEHIRDETŐ 2004 - 6,7	
IGEHIRDETŐ 2003 - 12	

Címünk:

Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Drahnov 216.
Telefon és E-mail: 056 6282560, csoma@copusnet.net

Mikeás helytálcása

(2Kronikák 18)

Kedves olvasóink! Már javában folyik az iskolaév, és úgy hiszem, hogy sokan már bele is melegegtetek a tanulásba, és az új ismeretek befogadásába. Ilyenkor az új iskolaév kezdetén nagyon fontos, hogy tudjuk, az Isten most is velünk van, most is megerősít minket. Tulajdonképpen erről, az Isten erejétől szól ez a mostani történet is.

A történet arról szól, hogy két király, az Izráeli és a Júdai király találkoznak egymással. Salamonnak, a bölcs királynak uralkodása után kettévált Izráel, és létre jött a nagyobb Izráel és a kisebb Júda. Sokáig nem igazán szívtelték egymást, de ebben a történetben arról van szó, hogy ennek a két országnak a királyai találkoznak, és közös célokat szövögetnek. Az volt a tervük, hogy megtámadják Rámót Gileádot. Ahhoz, hogy igazán tisztán lássunk a történetet illetően, tudnunk kell, hogy Jósáfát, Júda királya istenfélő ember volt, Aháb izráeli király azonban hihetetlenül istentelen. Aháb nem törődött az Isten akaratával, mielőtt döntést hozott bármiben is, Jósáfát viszont semmit sem tett Isten megkérdezése nélkül.

Amikor Aháb felajánlotta, hogy támadjanak együtt, Jósáfát

azt mondta, hogy kérdezze meg Aháb király az Úr igéjét. Aháb engedett Jósáfát kérésének, és elhívott négyszáz prófétát, akik mind azt mondták, hogy nyugodtan induljanak harcha, mert az Isten győzelmet ad nekik. Mindnyájan azt mondták, amit a király hallani akart. Éppen ez volt talán az, ami Jósáfátnak nem igazán tetszett, és megkérdezte, hogy nincs-e még egy prófétája az Istennek, akit megkérdezhetnének? Aháb válaszolt is, és elmondta, hogy van még egy próféta, de őt nem szereti megkérdezni, mert soha sem mond jót neki. De mivel Jósáfát ragaszkodott hozzá, odahívták Mikeás prófétát, hogy ő is mondja el az Isten üzenetét.

Ő pedig el is mondta az Isten igaz üzenetét. Hiába fognak össze a királyok, nem győzhetnek, mert nem így akarja az Isten. Mikeás nem akár milyen bátorságról és erőről tett bizonyosságot a király előtt. Hiszen volt bátorsága ahhoz, hogy ne a királynak engedelmeskedjen, hanem tényleg azt mondja, amit az Isten üzent. Pedig a király könnyen meg is ölelhette volna. Vajon honnan vette a bátorságot? Honnan kapta a próféta az erőt?

Természetesen az Istentől. Az Isten adott neki erőt és bátorságot, és ennek volt köszönhető, hogy ki mert állni a királyok elé, még ha tudta is, hogy nem fog nekik tetszeni, amit mond.

Mikeást tehát megerősítette az Isten, ahogy minket is megerősít. Erőt ad nekünk is, hogy mindig azt tudjuk tenni, ami neki tetszik. Hogy mindig legyen erőnk tanulni, hogy mindig legyen erőnk szeretni, hogy mindig legyen erőnk ahhoz, hogy keresztyén emberekként viselkedjünk és éljünk.

Ha tehát erőre, bátorításra van szükségetek, az Istenhez kell imádkoznotok, és az Isten meg is adja ezt mindnyájatoknak. Kérjétek hát az Istent arra, hogy Ő erősítsen és támogasson benneteket ebben az új iskolaévben is.

Imádság:

Mindenható Isten! Te, aki megerősítetted a prófétákat, erősíts meg minket is, hogy minden feladatunkat tisztességesen elvégezhessük ebben az évben is. Ámen.

Aranymondás:

„Mindenre van erőm a Krisztusban, a ki engem megerősít.“ (Filippi 4:13)